

Holland

Almenn flokkun	I. stoð: Grunnlífeyrir II. stoð: Sjálfstæðir, starfstengdir sjóðir (einkum SSI) III. stoð: Sérstakur, valkvæður lífeyrissparnaður

I. stoð: Almannatryggingar.

Tegundir lífeyris	Grunnlífeyrir = State pension/Algemene ouderdomswet – skammstafað AOW: Grunnlífeyrir (basic pension) – frá 65 ára og 6 mánaða aldri (jan. 2015). Lífeyristökualdur var lengi 65 ár, en hækkar nú í áföngum og verður a.m.k. 67 ár frá 2022, en frá þeim tíma verður hann miðaður við meðalævilengd. Sérstakar uppbætur (supplementary national assistance) eru greiddar þeim sem eiga minni rétt vegna búsetuofs, svo og mökum/sambúðarmökum undir gildandi lífeyristökualdri sem hafa lágar tekjur. Þannig eiga allir að ná sama grunnlífeyrinum, óháð búsetu eða atvinnusögu.
Ávinnsla réttinda	Fjárhæðir AOW lífeyris eru búsetutengdar. Fullur réttur til AOW grunnlífeyris og uppbóta næst við 50 ára búsetu. Hlutfallslegur réttur er 2% fyrir hvert búsetuár frá 15 ára aldri til lífeyristökualdurs. Lög um félagslega aðstoð kveða á um lágmarkstekjur (heldur lægri en grunnlífeyrir) frá almannatryggingakerfinu, ef aðrar tekjur eru ekki til staðar.
Iðgjöld	AOW: Greidd eru iðgjöld af launum (innheimt með sköttum). Launþegi greiðir 17,9% (lög heimila að hámarki 18.25%). Hið opinbera rekur fleiri tryggingar. Launþegi greiðir iðgjald af eftirlífendatryggingu, ef við á, en vinnuveitandi greiðir iðgjald af örorkulífeyristryggingu.
Fjármögnun	AOW: Fjármagn til almannatrygginga kemur af iðgjöldum (samþímagreiðslum – Pay-as-you-go). Iðgjöld standa um sinn undir útgjöldum kerfisins, en þegar fram í sækir og aldurssamsetning breytist verður að bæta fé við af almennum sköttum. Engum sjóðum er safnað til að mæta greiðsluskyldu framtíðar.

II. stoð: Starfstengdur lífeyrissparnaður með skylduaðild á grundvelli kjarasamninga.

Tegundir lífeyris	Ellilífeyrir – frá gildandi almennum lífeyristökualdri (flýting og frestun heimil). Oftast fylgja áfallatryggingar – örorku-, maka- og barnalífeyrir.
Ávinnsla réttinda	<u>Skilgreind réttindi (DB):</u> Lífeyrir er hlutfall af meðalævilaunum, en í fáum sjóðum hlutfall af lokalaunum. Lengi voru sjóðir almennt með SR og viðmiðun við lokalaun, en árið 2003 færðust flestir yfir í samtryggð SI. <u>Skilgreind iðgjöld (DC):</u> Lífeyrir ræðst fyrst og fremst af ávöxtun eigna. Skyllt er að kaupa annúttet fyrir höfuðstólinn við starfslok. <u>Samtryggð skilgreind iðgjöld - SSI (Collective DC):</u> Lífeyrir ræðst fyrst og

	fremst af ávöxtun eigna, en vörsluaðili sparnaðar gefur skilyrt loforð um réttindi og verðtryggingu þeirra. Bróðurpartur lífeyrissjóða er með þessa reglu.
Iðgjöld	Iðgjöld eru greidd af iðgjaldastofni sem er sá hluti launanna sem er umfram opinber viðmið um AOW-frádrátt (breytileg eftir eðli lífeyrissparnaðar – liggja yfirleitt á bilinu 13.000-14.000 EUR á ári). Iðgjöld eru tiltekin í kjaraeða ráðningarsamningum. Algengast er að iðgjaldið skiptist þannig að launþegar greiði 30% hlut og launagreiðendur 70% hlut. Algengt heildariðgjald er 20%. Iðgjald launþega liggur oftast á bilinu 4%-7% af iðgjaldastofni og fer ekki hærra en 8%. Laun umfram rúmar 100.000 EUR á ári teljast ekki hluti af iðgjaldastofni. Skattaleg meðferð iðgjalda er breytileg eftir eðli lífeyrisréttinda. Sem dæmi má taka að þak er á frádráttarbærni iðgjalda í SSI-sjóði sem miðast við réttindaávinnslu að hámarki 1,875% af launum á árinu 2016.
Fjármögnun	Fjármagn kemur annars vegar frá iðgjöldum sjóðfélaga og mótframlögum launagreiðenda og hins vegar af ávöxtun eigna.

III. stoð: Sérstakur, valkvæður lífeyrissparnaður

Í meginatriðum gildir sama lýsing og um lífeyrissparnað í II. stoð, en með þessum undantekningum:

- Einstaklingur/launþegi greiðir iðgjöld, en engin mótframlög eru frá vinnuveitanda.
- Ekkert lágmark er á iðgjöldum, en hámark er á skattfrádrætti vegna iðgjaldanna.
- Kaupa þarf annúitet fyrir höfuðstólinn við upphaf lífeyristöku.

Athugasemdir:

Útreikningur á iðgjöldum í samtryggingarsjóði (2. stoð) getur sýnst flókinn, samanborið við íslenska kerfið. Einn af stærstu lífeyrissjóðum Hollands (PFZW) sýnir eftirfarandi dæmi á vefsíðunni:

„Gerum ráð fyrir að laun þín séu € 25.000 á ári. Opinberi hlutinn* er € 15.000. € 25.000 - € 15.000 = € 10,000. Þú ávinnur þér á því ári 1.75% lífeyri af € 10,000. Það verða € 175 fyrir það ár. Árlegur ellilífeyrir þinn verður samtala allra áranna, auk verðbóta.“

*Með opinbera hlutanum er átt við fjárhæð sem samsvarar þeim lífeyri úr opinbera kerfinu sem launþeginn getur vænst þegar þar að kemur.

Sjóðurinn gefur jafnframt upp að iðgjald sé 23,5%. Algengast er að launþegi greiði 30% og vinnuveitandi 70% af iðgjaldinu. Heildariðgjöld af € 25.000 verða því 27,3%. Þar af greiðir launþegi 17,9% í almannatryggingahlutann og 2,82% í samtryggingarhlutann, samtals 20.72%. Hlutur launagreiðandans sem rennur eingöngu í samtryggingu er 6,58%.

Sambærilegar tölur fyrir ABP, stærsta lífeyrissjóðs Hollands, sem tekur 18,8% iðgjald, verða þá: Heildarhlutur launþegans 20,156% og launagreiðandans 5,264%, samtals 25,42%.

Þriðji stærsti sjóðurinn tekur 23,5% iðgjald, sá fjórði stærsti tekur 20,2% iðgjald og sá fimmti stærsti 23,2%. Ofangreind iðgjöld eru fyrir árið 2016 og geta breyst milli ára.

Hafa ber í huga að bæði í almannatryggingum og samtryggingarsjóðum er iðgjöldum haldið aðskildum fyrir tryggingaþættina. Sem dæmi má nefna að hjá ABP er iðgjald fyrir eftirlifendatryggingu 0,3% (af € 10.000 í dæminu hér fyrir ofan) og greiðir launþegi 0,09% en launagreiðandi 0,21%. Að auki greiðir launþegi 1,25% iðgjald í eftirlifendatryggingu hins opinbera. Örorkutrygging er hluti af almannatryggingakerfinu og þar greiðir vinnuveitandi iðgjald á bilinu 8-9%, mishátt eftir starfsgreinum. Sumir sjóðir bjóða viðbótartryggingu vegna langvinnrar örorku. Loks skal tekið fram að launþegar greiða sérstakt iðgjald fyrir sjúkratryggingar

almannatryggingakerfisins.